

## SXEDIO.24H

### 7.4.1906: ΥΠΟΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ένα από τα πολλά αιτήματα των Κυπρίων που ικανοποίησε ο νέος Υπάτος Αρμοστής Κιγκ Χάρμαν ήταν η ίδρυση Γεωργικής Τράπεζας στην Κύπρο.

Το αίτημα υπέβαλλαν οι Κύπριοι, Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι, κατά καιρούς έντονα από την έναρξη της αγγλικής κατοχής, γιατί παρέμεναν εκτεθειμένοι στους τοκογλόφους που τους εκβίαζαν η επέβαλλαν αβάστακτους τόκους.

Την ίδρυση της Τράπεζας ανέλαβε ο Σερ Ουίλκοξ, Ιππότης Ταξίαρχος του Διαπρεπέστατου Τάγματος των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου, πρόεδρος της Αγγλοαιγυπτιακής Τράπεζας.

Το κεφάλαιο της Τράπεζας ήταν **100.000** λίρες, η δε Τράπεζα θα μπορούσε να δανείζει στους γεωργούς και έναντι υποθήκης με επιτόκιο όχι πέραν του **9%**.

Η συμφωνία υπογράφηκε μεταξύ του Σερ Ουίλκοξ και του Αρμοστή Χάρμαν στις **7** Απριλίου **1906** και η λειτουργία της προγραμματίστηκε για την **1η** Ιανουαρίου **1907** και για περίοδο **50** χρόνων.

Το συμβόλαιο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κύπρου στις **18** Μαΐου **1906**

Αναφερόταν στο συμβόλαιο (μεταγλώττιση):

#### " ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συμβόλαιο που έγινε σήμερα **28** Απριλίου **1906**, μεταξύ της Αυτού Εξοχότητας του Σερ Καρόλου Αντωνι Κιγκ- Χάρμαν, Ιπότη ταξίαρχου του Διαπρεπέστατου Τάγματος των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου, Μεγάλου Αρμοστή της Αυτής Μεγαλειότητας στη Νήσο Κύπρο (αυτός μαζί με τους κατά καιρούς διαδόχους στο αξίωμα αυτό καλείται κατωτέρω "ο Μέγας Αρμοστής" αφ' ενός και του Σερ Ουίλλιαμ Ουίλκοξ, Ιπότη ταξίαρχου του Διαπρεπέστατου Τάγματος των Αγίων Μιχαήλ και

Γεωργίου, Προέδρου δε της Αγγλοαιγυπτιακής Γαιοπαρόχου, εταιρείας, που ιδρύθηκε με το Κεδιβικό θέσπισμα και έχοντας την έδρα της στο Κάιρο της Αιγύπτου και που ενεργεί υπέρ και εκ μέρους της πιο πάνω εταιρείας (αυτός στη συνέχεια καλείται ο Εκδοχέας) αφ' ετέρου.

Επειδή με νόμο που θεσπίστηκε από το Νομοθετικό Συμβούλιο της Νήσου Κύπρου κατά το έτος **1890** και ο οποίος επιγράφεται "Νόμος για λήψη πρόνοιας για ίδρυση Γεωργικής Τράπεζας, ο Μέγας Αρμοστής εξουσιοδοτείται να συνάψει συμβόλαιο με οποιονδήποτε Τραπεζιτικό Κατάστημα ή με οποιοδήποτε πρόσωπο ή πρόσωπα, κατάλληλα εξουσιοδοτημένα όπως ενεργήσουν από μέρους οποιουδήποτε Τραπεζιτικού Καταστήματος και εκπροσωπήσουν αυτό ή με οποιουδήποτε κεφαλαιούχους και να πράξει ο,τιδήποτε άλλο θα ήταν αναγκαίο προς ίδρυση Γεωργικής Τράπεζας στην Κύπρο και προς επιτέλεση όλων ή οποιουδήποτε από τους υπόλοιπους σκοπούς που ορίζονται στους νόμους που είναι σχετικοί η συντελεστικοί στην ίδρυση, συντήρηση και διαχείριση Γεωργικής Τράπεζας στην Κύπρο.

Και επειδή ο εκδοχέας των οποίων κατάλληλα εξουσιοδοτημένος και ενεργεί από μέρους της εν λόγω αγγλοαιγυπτιακής γαιοπαρόχου εταιρείας, επιθυμεί να ιδρύσει στη νήσο Γεωργική Τράπεζα και να διεξάγει σ' αυτήν την εργασία Γεωργικής Τράπεζας, ο δε Μέγας Αρμοστής στην ενάσκηση της εξουσίας την οποία περιβάλλεται από τον αναφερθέντα νόμο και λόγω των πλεονεκτημάτων, τα οποία θα προκύψουν στη νήσο από τη ίδρυση Γεωργικής Τράπεζας με το κεφάλαιο, συμφώνησε να χορηγήσει και εκχωρήσει στον εκδοχέα το αποκλειστικό προνόμιο της ίδρυσης και διεξαγωγής Γεωργικής Τράπεζας στην αναφερθείσα νήσο, για μια πενήνταετία από την πρώτη Ιανουαρίου **1907**, στους εκδηλούμενους κατωτέρω όρους και συμφωνίες.

Γι' αυτό, με το παρόν συμφωνήθηκε μεταξύ των συμβαλλομένων μερών τα ακόλουθα:

1. Ο Εκδοχέας θα έχει το αποκλειστικό προνόμιο ίδρυσης στην αναφερόμενη νήσο Γεωργική Τράπεζα, η οποία φέρει την επωνυμία "Η Γεωργική Τράπεζα της Κύπρου" (αυτή στα κατωτέρω καλείται " Η Τράπεζα" θα αρχίσει τη διεξαγωγή εργασίας κατά την πρώτη Ιανουαρίου **1907** ή πριν από αυτή και θα έχει στην Κύπρο την έδρα της στην Πόλη της Αμμοχώστου.

2 Το κεφάλαιο της Τράπεζας θα είναι όχι λιγότερο από τις **100.000** λίρες.

3. Η Κυριώτερη εργασία της Τράπεζας θα συνίσταται στο να κάνει προκαταβολές στις γεωργικές και βιομηχανικές τάξεις της αναφερόμενης νήσου με την παροχή ασφάλειας με ακίνητη περιουσία για γεωργικά και βιομηχανικά εφόδια και για γεωργικά και βιομηχανικά προϊόντα και για την παροχή προσωπικής ασφάλειας και τέτοιας άλλης, την οποία θα προσδιόριζε η Εταιρεία.

4. Ο Τόκος στον οποίο η Τράπεζα θα δανείζει χρήματα με την παροχή ασφάλειας με ακίνητη περιουσία στην Κύπρο δεν θα υπερβαίνει τα εννέα τοις εκατό κάθε χρόνο.

5. Η Τράπεζα θά εξακολουθήσει να διεξάγει εργασία στη αναφερόμενη νήσο για μια πενητηκονταετία από την πρώτη Ιανουαρίου **1907** μετά τη λήξη της οποίας το Σύμβολαιο αυτό και οι χορηγούμενες με αυτό εξουσίες και προνομίες θα παύσουν και θα φθάσει στο τέλος.

6. Η Κυβέρνηση της Κύπρου θα παρέχει με τα κυβερνητικά φορολογήματα ή άλλες λειτουργίες προς συλλογή όλων των οφειλόμενων χρεών προς την Τράπεζα, για τα οποία η Κυβέρνηση θα πάρει κατάλληλη γνωστοποίηση, κάθε βοήθεια την οποία θα έκρινε αναγκαία λόγω δε των εκδουλεύσεων που θα παρασχεθούν η Τράπεζα θα αποτείνει προς το δημόσιο Ταμείο της Νήσου μισό τοις εκατό για τα ποσά που θα συλλεγούν, με την πληρωμή αυτή να τελείται κατά την τριακοστή πρώτη Μαρτίου, κάθε χρόνο.

Νοείται όμως πάντοτε ότι ούτε η Κυβέρνηση ούτε οποιοσδήποτε από τους λειτουργούς της θα είναι κατά οποιονδήποτε τρόπο υπεύθυνος για την μη

συναλλαγή οποιωνδήποτε τέτοιων χρεών όπως αναφέρεται.

**7.** Η Κυβέρνηση θα παρέχει, σε κάθε χρόνο, στην Τράπεζα κάθε πληροφορία που κατέχει για την εγγεγραμμένη αξία και την κυριότητα καποιας ακίνητης περιουσίας, στην οποία με ασφάλεια η Τράπεζα θα επιθυμούσε να δανείσει χρήματα, τα δικαιώματα που θα επιβληθούν από το Κτηματολογικό Τμήμα στην παροχή της ρηθείσας συμφωνίας, δεν θα υπερβαίνουν τα πιστοποιητικά έρευνας που θα επιβληθούν τώρα, από το Κτηματολογικό Τμήμα.

**8.** Η Τράπεζα θα συντάσσει εξαμηνιαίες καταστάσεις του ενεργητικού και παθητικού της. Αντίγραφα των καταστάσεων θα υποβάλλονται στο Μεγάλο Αρμοστή, η δε Τράπεζα, εάν απαιτηθεί από το Μεγάλο Αρμοστή, θα αποδεικνύει το αληθές των καταστάσεων, προσάγουσα ως εμπιστευτικά τα έγγραφα των ισολογισμών, από τα οποία συντάχθησαν οι καταστάσεις.

**8.** Ο Μέγας Αρμοστής μπορεί από καιρού εις καιρό να διενεργεί εξέταση ή τροποποίηση των καταστάσεων της Τράπεζας από κάποιο κυβερνητικό λειτουργό τον οποίο θα διόριζε προς τούτο, η οποία θα παρέχει όλες τις εύλογες ευκολίες για επιτέλεση της εξέτασης.

**10.** Σε περίπτωση που η Τράπεζα αναστείλει τις πληρωμές τοις μετρητοίς για προσωρινό χρονικό διάστημα ή σε περίπτωση που θα αθετηθεί οποιοσδήποτε όρος που περιλαμβάνεται στο παρόν Συμβόλαιο, ο Μέγας Αρμοστής θα έχει τη εξουσία να επιθέτει τέλος στο Συμβόλαιο αυτό με προκήρυξη που θα κοινοποιείται στην επίσημη εφημερίδα της νήσου και με την έκδοση της τέτοιας προκήρυξης, οι εξουσίες και προνομίες που παραχωρούνται με το παρόν συμβόλαιο θα παύσουν να υφίστανται και και θα καθίστανται άκυρες.

**11.** Κανένα από τα όσα διαλαμβάνονται στο παρόν Συμβόλαιο δεν θα ερμηνεύεται ότι επηρεάζει τις εξουσίες και προνομίες τις οποίες οι Νόμοι για δημόσια δάνεια του **1897** μέχρι το **1904** παρέχουν στους

δανειστικούς επιτρόπους των δημοσίων έργων.

**12.** Ούτε ο Μέγας Αρμοστής της Κύπρου ούτε οποιοσδήποτε λειτουργός της Κυπριακής Κυβέρνησης θα είναι κατά οποιονδήποτε τρόπο προσωπικά υπεύθυνος για οποιονδήποτε πράγμα το οποίο θα προερχόταν από το Συμβόλαιο αυτό.

Σε πίστωση αυτών οι συμβαλλόμενοι έθεσαν τις υπογραφές και σφραγίδες τους κατά την ημέρα και το έτος που σημειώνονται ανωτέρω.

Κ. Α. ΚΙΓΚ ΧΑΡΜΑΝ

Υπογράφηκε, σφραγίστηκε και παραδόθηκε από τον προαναφερθέντα ΣΕΡ ΚΑΡΟΛΟ ΑΝΤΩΝΙ ΚΙΓΚ ΧΑΡΜΑΝ στην παρουσία του.

ΟΥ. ΡΗΣ ΔΑΙΒΙΣ, δικηγόρος του Στεμματος

Λευκωσία, Κύπρος

ΟΥ. ΟΥΙΛΚΟΞ

Πρόεδρος κατά το πληρεξούσιο από **7** Απριλίου **1906** της Αγγλοαιγυπτιακής Γαιοπαρόχου εταιρείας.